

# **Saras Omsorgs dagverksamhet**

---

## **Inspektionsrapport**

## INSPEKTIONSRAPPORT

Oanmäld inspektion genomfördes den 14 mars 2017 av inspektörerna Anki Ottenby och Kristina Hagström.

### Anledning till inspektion

Äldreförvaltningen har i uppdrag att inspektera, granska och följa upp stadens äldreomsorg inom samtliga regiformer.

Inspektionen sker med anledning av verksamhetsuppföljning gjord 2016 av Östermalms stadsdelsförvaltning samt inkomna synpunkter från stadsdelsförvaltningen.

Syftet med inspektionen är att säkerställa en god kvalitet i verksamheten. Inspektionen syftar även till att stärka verksamhetens egna förmågor att utveckla och förbättra verksamheten samt att förebygga risker.

### Underlag

- verksamhetsuppföljning, Östermalms stadsdelsförvaltning, 2016
- verksamhetens dokument, *Arbete med värdegrund inom Saras Omsorg, Lokala rutiner gällande säker mat till kund och Personcentrerad och individanpassad aktivitet med demensinriktning inom Saras Omsorg Dagverksamhet*
- verksamhetens lunchmeny för vecka 11
- genomförandeplaner
- social dokumentation
- verksamhetens hemsida.

### Metod

- samtal med verksamhetschef och administratör (ledning)
- samtal med brukare
- samtal med en personal
- observation av social samvaro, aktiviteter, mat och måltider samt bemötande
- granskning av genomförandeplaner och löpande dokumentation.

### **Kontroll av fakta**

Faktakontroll från inspektionen har skickats till verksamhetschef på Saras Omsorgs dagverksamhet den 24 mars 2017. Synpunkter har inkommit och faktauppgifter har korrigerats efter påpekandet.

### **Beskrivning av verksamheten**

Saras Omsorgs dagverksamhet drivs i privat regi och leds av verksamhetschef samt administratör. I verksamheten finns, förutom ledningen, två tillsvidareanställda personal samt en praktikant. Vid inspektionstillfället var 16 brukare beviljade dagverksamhet hos verksamheten. På plats var 11 brukare, verksamhetschef, administratör, en personal samt praktikanten.

### **Uppföljningar**

Av verksamhetsuppföljning genomförd av Östermalms stadsdelsförvaltning den 28 oktober 2016 framgår följande förbättringsområden:

- rutinen om intern informationsöverföring behöver kompletteras
- rutinerna med viktiga externa samverkansparter, som till exempel biståndshandläggare, hemtjänst och färdtjänst, behöver utvecklas
- fler verksamhetsspecifika risker behöver identifieras samt deras sannolikhet och konsekvens bedömas
- då ledningssystemet håller på att utvecklas behöver både ledning och personal få bättre kunskap om det.

## Resultat av inspektion

### Styrkor enligt ledning och personal

Ledningen säger att de har engagerad personal som får brukarna att delta i aktiviteter. De anser att personalen visar respekt gentemot brukarna. Personalen säger att denne trivs väldigt bra i verksamheten och att det är bra att brukarna inte behöver sitta ensamma hemma. För personalen är det viktigt att brukarna är nöjda och glada. De skrattar, pratar och har en bra gemenskap. Ledning och personal beskrivs av personalen som, välkomnande och omtänksamma samt att de tar hand om brukarna.

### Verksamhetsutveckling

Under 2017 ska ledningen arbeta med att förankra värdegrunden hos personalen samt arbeta mer med den sociala dokumentationen. Personalen har dock enligt ledningen börjat skriva dagliga anteckningar i den sociala dokumentationen. Ledningen lyfter att det är ett problem att de inte har tillgång till det sociala systemet. Den löpande dokumentationen sker på papper.

### Värdegrunden

Enligt verksamhetens dokument *Arbete med värdegrund inom Saras Omsorg*, ska de äldre få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. I dokumentet finns länkar till värdegrundsfilmerna på [Stockholm.se](http://Stockholm.se). Enligt dokumentet samlas alla medarbetare på Saras Omsorg en gång per månad och tittar på värdegrundsfilmerna.

Ledningen säger att de har visat personalen värdegrunden på verksamhetens hemsida och att de har Stockholms stads värdegrundsmaterial. Personalen berättar att verksamheten har ett värdegrundsdokument och att de pratar mycket om bemötande, trivsel och trygghet. För personalen är det viktigt att brukarna känner sig trygga och att de trivs på dagverksamheten.

### Kontaktmannaskap

Ledningen säger att de har påbörjat arbetet med att brukarna ska ha en kontaktman. Personkemi avgör vem som blir kontaktman och såväl någon i ledningen som personalen kan vara kontaktman. Ledningen berättar att kontaktmannaskapet ska vara en trygghet för brukaren och bygga på tillit. Personalen tror att denne är kontaktman.

### Inomhusmiljön

Ledningen säger att lokalen är som den är men att den har gjorts om för att passa en dagverksamhet, tidigare var det en förskola som använde lokalen. Trösklar har tagits bort för att göra det enklare att ta sig fram med rullstol, det finns duschpall/toalettstol som kan sättas över toalettstolen och de har ett vilorum. Ledningen berättar att bostadsrättsföreningen har lovat att toaletterna ska fräschas upp och att golven ska renoveras.

Ledningen säger att de har en mjuk soffa och att brukarna kan luta sig tillbaka när de sitter i den. De berättar att det mest är en brukare som sitter i soffan och att det finns en brukare som har svårt att ta sig i och ur soffan.

Personalen tycker att lokalen är bra då de alla kan se varandra och att personalen på så vis blir mer tillgänglig för brukarna.

Vid besöket noterar inspektörerna följande gällande inomhusmiljön:

- på en av toaletterna finns en hygienstol/toaförhöjning som har armstöd
- verksamheten har en säng för vila
- överblickbar lokal
- låga fönster
- stolar saknar armstöd
- soffan och soffbordet är låga
- matbordet har en glasskiva
- i en fåtölj ligger det elsladdar
- ingen sittmöbel i hallen där brukarna hänger av sig ytterkläder
- julbonad hänger på väggen i köket
- en anslagstavla har information för både brukarna och personalen
- ingen punktbelysning
- kontorsmaterial ligger i en bokhylla i ett av gemensamhetsutrymmena
- lokalen ger ett något stökigt och slitet intryck.

Efter att ha läst faktakontrollen meddelar verksamhetschefen att de har en sittpall som de brukar ställa i hallen.

### Aktivitet och social samvaro

Enligt dokumentet *Personcentrerad och individanpassad aktivitet med demensinriktning inom Saras Omsorg Dagverksamhet*, vill verksamheten skapa en tydlig struktur där aktiviteterna planeras i

förväg för att skapa ett meningsfullt innehåll för brukarna. Brukarna delas enligt dokumentet, in i tre grupper efter funktionsnivå för att verksamheten lättare ska kunna erbjuda brukarna aktiviteter efter intresse och förutsättning. Det står att verksamheten vill arbeta mer med vardagsaktiviteter och att vårdhunden Bailey brukar besöka dagverksamheten. Vidare får personalen en planeringstid varje vecka där de tillsammans diskuterar och gör ett aktivitetschema för kommande vecka.

Ledning och personal får frågan hur en dag på dagverksamheten kan se ut för brukarna. De svarar att den ser ut som den gör dagen för inspektion. Brukarna bestämmer själva vad de vill göra när de är på dagverksamheten. Verksamhetens öppettider är mellan klockan 09.00 och 15.00 och ledningen säger att brukarna kommer och går när de vill mellan dessa tider. De strävar efter att vara flexibla. Dock tillägger de att ibland är det hemtjänstens rutiner som avgör när brukarna kommer och går.

Ledning och personal berättar att de erbjuder brukarna aktiviteter som till exempel att lägga pussel, spela schack, sudoku, frågesport eller sjunga. Någon brukare tycker om korsord, en del vill samtala och om någon vill måla eller sy får denne göra det. De säger att brukarna framförallt tycker om frågesport. Ledningen visar att de har hattar som brukarna kan prova. När det är fint väder kan de enligt ledningen sitta på uteplatsen och de brukar även ta promenader.

Val av aktiviteter grundar sig enligt ledningen på levnadsberättelsen och brukarnas intressen. Aktiviteterna görs spontant utifrån vad som passar för stunden och de brukare som vill får delta. Om någon aktivitet inte passar för brukarna kan personalen göra någon individuell aktivitet.

### **Mat och måltider**

Enligt verksamhetens dokument *Lokala rutiner gällande säker mat till kund*, ska alla brukare ges förutsättning att få i sig tillräckligt med energi och näring utifrån svenska näringsrekommendationer. Det står också att de ska vara lyhörda för brukarens önskemål, maten ska se aptitlig ut, brukarna ska äta i trevlig miljö, de ska vara uppmärksamma på att brukaren äter maten samt att brukarna ska få hjälp att äta om så behövs.

Administratören är den som ansvarar för maten och måltiderna på dagverksamheten. Ledningen säger att de serverar färdig mat som går snabbt att tillaga och kan hållas varm. Det kan till exempel vara

köttbullar, pytt i panna eller lasagne. Ledningen berättar att de alltid har ett alternativ om någon inte tycker om maten och att de brukar variera maträtterna.

Inspektörerna har tagit del av verksamhetens lunchmeny för vecka 11 (som i verksamheten presenterades med både text och bild):

**måndag:** *stängt*

**tisdag:** klassisk lasagne + dagens sallad

dagens alternativ: österrikisk gulaschsoppa med smörgås

**onsdag:** köttbullar med gräddsås + dagens sallad

dagens alternativ: fransk fisksoppa

**torsdag:** oxpytt med rödbetor och stekt ägg + dagens sallad

dagens alternativ: skärgårdssoppa med smörgås

**fredag:** *stängt*

När det gäller livsmedelshantering och tillagning säger ledningen att det är viktigt att tänka på att maten som serveras ska vara tjänlig, den ska ha rätt temperatur och den ska innehålla viktiga näringsämnen. De berättar att de har haft brukare som har gått upp i vikt efter att de har börjat på dagverksamheten. Ledningen säger att de skriver upp hur mycket brukarna äter eller om någon inte äter.

Maten och salladen läggs upp på tallrikarna av ledning eller personal. De har provat att ställa fram maten på bordet men säger att det inte fungerade så bra. Vissa brukare tog mycket mat och andra tog lite. Ledningen berättar att de inte visste hur mycket varje brukare åt med anledning av att de fick ta själva. Ledning och personal brukar äta tillsammans med brukarna.

Personalen säger att brukarna tycker om maten och att de äter bättre när de är på dagverksamheten än när de sitter ensamma hemma. De frågar brukarna om de vill ha mer mat men det är enligt ledning och personal sällan någon brukare som tar mer mat. Personalen berättar att det är viktigt att lägga upp lite mat i taget för ökad aptit.

Ledningen säger att brukarna kan få kaffe och te under hela dagen. De har inga exakta tider för när de serverar frukost och mellanmål. Brukarna kan få smörgås oavsett när de kommer på morgonen/förmiddagen. Enligt ledning och personal serverar de alltid kaffe och bakverk efter lunchen.

De brukare som inspektörerna samtalade med sa att de tycker om maten.

### Granskning av dokumentation

Under inspektionen granskades dokumentation för de 16 brukarna som går på dagverksamheten. 9 brukare hade en genomförandeplan. Brukarens kontaktman stod inte med i genomförandeplanen. Utav de 7 brukare som saknade en plan har 6 börjat på dagverksamheten under 2017. Ledningen säger att dessa brukare har varit för få gånger på dagverksamheten för att de ska kunna upprätta en genomförandeplan.

I 1 av de 9 genomförandeplanerna fanns brukarnas önskemål och individuella intressen beskrivna. I övriga planer beskrevs intressen utifrån vad verksamheten erbjuder för aktiviteter. För 5 utav brukarna fanns antingen levnadsberättelse eller *Dokumentet om mig*<sup>1</sup> och där var individuella intressen beskrivna.

Gällande uppgifter om behov av stöd vid måltid fanns sådan information i 8 av genomförandeplanerna. 13 planer fanns information om vilken mat brukaren tycker om respektive inte tycker om. Denna information fanns även för 6 av brukarna i levnadsberättelsen eller *Dokumentet om mig*.

Löpande dokumentation för 1 januari till 13 mars 2017, granskades för samtliga 16 brukare. För 13 brukare fanns det dokumentation och 1 till 3 anteckningar var skrivna per brukare under 2017. Anteckningarna handlade till exempel om hur brukaren trivs på dagverksamheten, uteblivna besök, hälsotillstånd och om kost. Anteckningar var relevanta.

### Dokumentation

Det är ledningen som upprättar genomförandeplanerna men de berättar att de planerar att göra personalen mer delaktig i dokumentationen. På grund av att de inte har tillgång till det sociala systemet har de själva tagit fram en mall för genomförandeplanerna. Personalen säger att genomförandeplanerna finns i en pärm men personalen är inte riktigt bekant med *Dokumentet om mig*.

Gällande den löpande dokumentationen har ledningen pratat med en av personalen om det och hen har enligt ledningen börjat göra dagliga anteckningar.

---

<sup>1</sup> *Dokumentet om mig*, är ett dokument som tillvaratar den enskilda individens intressen i äldreomsorgen, Stockholms stad.



### Observation

Under inspektionen genomfördes observation av social samvaro, aktiviteter, mat och måltider samt lednings och personals bemötande. Observationen ägde rum mellan klockan 09.00 och 14.00. Dagen för inspektion besökte 11 brukare dagverksamheten. Den första brukaren kom strax innan klockan 09.00. Mellan 09.20 och 10.05 kom ytterligare 6 brukare och 4 brukare anlände mellan 10.15 och 11.10.

Brukarna blev väl bemötta av personal och ledning när de kom till dagverksamheten. De hälsades välkomna och fick en namnskylt. Flertalet brukare var glada när de kom och de verkade trivas under dagen. De brukare som inspektörerna pratade med sa att de har det bra på dagverksamheten och att de trivs väldigt bra. De var glada att de får komma dit och träffa andra.

På morgonen/förmiddagen serverades fika bestående av te och kaffe samt smörgås. Smörgåsarna hade förberetts av administratören. Fikat intogs löpande vartefter brukarna anlände.

Lunchen serverades vid 12-tiden och bestod av färdiglagad lasagne och sallad som tillredes på plats. Ledning och personal lade upp maten på brukarnas tallrik samt höllde upp dryck. De som hanterade maten använde engångshandskar, förkläde och huvudbonad och matens temperatur kontrollerades. Smör och bröd stod framme på borden under lunchen. Ledning och personal åt tillsammans med brukarna. Under dagen serverades kall och varm dryck.

Aktiviteter som genomfördes under dagen var:

- tidningsläsning
- samtal
- pussel
- frågesport
- allsång från sånghäfte
- musik från laptop
- kortspel och patients.

Aktiviteterna genomfördes i köket eller i det gemensamma dagrummet. De flesta brukare satt vid samma plats från det att de kom tills dess att lunchen var avslutad. Aktiviteterna verkade uppskattas av brukarna som skrattade och var engagerade. Under dagen sattes tv:n på en kortare stund samtidigt som musik spelades i köket.

En av brukarna var lite orolig och personalen vandrade runt i lokalen med hen samt gjorde en individuell aktivitet. Brukaren blev då lugnare.

Personal och lednings bemötande av brukarna kan sammanfattas som respektfullt, vänligt och lugnt. Personal och ledning var tillgängliga för brukarna. De samtalade med brukarna och brukarna samtalade även dem sinsemellan.

Klockan 13.00 gick 3 brukare hem, cirka 13.30 gick 4 brukare hem och 14.00 hade samtliga brukare gått hem.

#### Övriga iakttagelser

Inspektörerna noterade att handdesinfektion, rengöringsmedel samt nagellack stod tillgänglig för brukarna på toaletterna samt i de rum där aktiviteter genomfördes. Brukare och personal använde samma toaletter.

Efter att ha läst faktakontroll säger ledningen att lokalen har tre toaletter, där ena toaletten som finns i anslutning till aktivitetsrummet är avsedd för personalen. I denna toalett finns bland annat handdesinfektion, rengöringsmedel samt nagellack som används för att måla brukarnas naglar. De andra två toaletterna ligger bredvid varandra och är avsedda för brukare.

## Bedömning

Anledningen till inspektionen var den verksamhetsuppföljning som gjordes av Östermalms stadsdelsförvaltning 2016 samt inkomna synpunkter från stadsdelsförvaltningen.

Bedömningen bygger på resultat från samtal med ledning och personal, observation samt granskning av dokument och dokumentation.

## Värdegrunden

Inspektörerna blev väl bemötta av såväl ledning som personal under inspektionen. Stämningen var varm, välkomnande och familjär. Brukarna blev sedda av ledning samt personal och inspektörerna bedömer utifrån samtal med brukarna och iakttagelser under dagen att brukarna ser ut att trivas på dagverksamheten.

Inspektörerna bedömer dock att verksamheten måste arbeta mer aktivt med värdegrunden. På Kunskapsguiden<sup>2</sup> finns en kostnadsfri webbaserad utbildning i *Äldreomsorgens nationella värdegrund*. Utbildningen kan vara en kunskaps- och inspirationskälla i verksamhetens utvecklingsarbete. Inspektörerna uppmanar även ledningen att personalen verkligen får ta del av det värdegrundsmaterial som Stockholms stad tillhandahåller. Materialet kan med fördel användas för att reflektera kring värdegrundsfrågor och inspirera till utvecklande samtal.

## Kontaktmannaskap

Inspektörerna bedömer att verksamheten behöver utveckla arbetet med kontaktmannaskapet. Av Kontraktet<sup>3</sup> framgår att utföraren ska utse en kontaktman för den enskilde. Kontaktmannen ska genom regelbundna kontakter med brukaren, närstående och eventuell företrädare skaffa sig goda kunskaper om brukarens vardagsliv och behov.

## Inomhusmiljön

Inspektörerna bedömer att ledningen under 2017 måste arbeta mer med att anpassa inomhusmiljön till brukarna som besöker verksamheten. Den fysiska miljön ska vara stödjande, lugn och anpassad för samtliga brukare som besöker verksamheten. Eventuella risker i

---

<sup>2</sup> <http://www.kunskapsguiden.se>

<sup>3</sup> Punkt 6.12 Kontaktmannaskap. Förfrågningsunderlag, Dagverksamhet inom Stockholms Stads valfrihetssystem 121-77/2010.

miljön ska undanröjas, till exempel elsladdar som ligger framme. Nuvarande möblering och inredning gav ett något stökigt intryck.

Reminiscens är ett sätt att väcka minnen till liv och rummen kan möbleras med detta i åtanke. Använd till exempel tidstypiska möbler, gamla husgeråd och tavlor. Mer om detta går att läsa på Svenskt Demenscentrums hemsida.

Se gärna över anslagstavlor så att de är renodlade och ger aktuell information till brukare och anhöriga. Det skapar ett bra helhetsintryck. Nu var det blandat med information till personalen vilket passar bättre i ett personalutrymme.

### Aktivitet och social samvaro

Inspektörerna är positiva till att verksamheten använder *Dokumentet om mig*. Dokumentet kan bidra till att brukarnas intressen, önskemål och delaktighet förstärks. Det är dock viktigt att samtliga, både ledning och personal tar del av dokumentet för att det ska fylla ett syfte.

Inspektörerna noterade att brukarna har möjlighet att komma och gå vid de tider som passar dem. Dock framkommer att hemtjänstens rutiner ibland avgör vilka tider som brukaren är på dagverksamheten. Här bör Saras Omsorgs dagverksamhet samverka med hemtjänstutförarna, det är inte hemtjänsten som ska styra när brukaren kommer och går. Brukarna har rätt att vara på dagverksamheten minst 6 timmar per dag.

Verksamheten har olika material att använda vid aktiviteter. Inspektörerna föreslår dock att materialen kompletteras med till exempel veckotidningar, saker ”från förr” som de kan samtala kring, aktiveringsmaterial och material som kan bidra till mer fysisk aktivitet. Målet med dagverksamheten är att den ska bidra till att hjälpa brukaren att bibehålla psykiska och fysiska funktioner<sup>4</sup>. När inspektörerna besökte dagverksamheten hade många brukare en mycket stillasittande dag.

Inspektörerna ser det som positivt att verksamheten kan erbjuda såväl enskilda som gemensamma aktiviteter och att de anpassar aktiviteterna efter vad brukarna behöver för stunden. Vid ett tillfälle blev det dock något stökigt när flera olika aktiviteter pågick samtidigt och även tv:n sattes på.

---

<sup>4</sup> Punkt 6.2 Utgångspunkt för genomförande av uppdrag. Förfrågningsunderlag, Dagverksamhet inom Stockholms Stads valfrihetssystem 121-77/2010.

Enligt verksamhetens rutin ska aktiviteter planeras i förväg och inspektörerna bedömer att planering kan vara ett bra sätt att skapa variation på aktiviteter. För även om det vid demenssjukdom många gånger är bra att *fånga stunden*. Kan en god planering bidra till att fysiska och psykiska förmågor bibehålls i ännu större utsträckning. Olika aktiviteter ger olika effekter.

Det framgår även av verksamhetens rutin att de ska arbeta med vardagsaktiviteter. Inga sådana aktiviteter förekommer under inspektionen. Av Kontraktets framgår att brukarna ska få möjlighet att delta i sysslor som förekommer på dagverksamheten.

Den uteplats som dagverksamheten har tillgång till kan bidra till att brukarna får möjlighet att vistas ute. Inspektörerna vill dock påminna om vikten av utevistelse även när inte uteplatsen nyttjas. Studier<sup>6</sup> har visat flertalet psykiska och fysiska positiva hälsoeffekter av utevistelse. Exempel på dessa positiva hälsoeffekter är:

- välbefinnandet ökar
- skelettet stärks och benskörhet motverkas
- muskulatur och rörlighet bibehålls
- sömnkvaliteten förbättras
- depression och ångest motverkas
- muskelanspänningen minskar.

### Mat och måltider

Maten som serveras på dagverksamheten ska vara energi- och proteinrik. När färdiga produkter inhandlas kan dessa vara nyckelhålmärkta och därmed ha lägre fetthalt. Såser kan därför kompletteras med grädde eller lite extra smör. Inspektörerna rekommenderar att salladen varieras med till exempel rårivna morötter eller kokta grönsaker. Till de rätter där det passar kan verksamheten gärna servera lingonsylt eller saltgurka som tillför färg, smak och saftighet, vilket kan öka aptiten.

Handskar vid matlagning ska användas för att skydda livsmedlen om man har sår och/eller plåster på händerna. Engångshandskar ska bytas lika ofta som man annars skulle tvätta händerna. Vid varje handskbyte ska händerna tvättas. Användandet av handskar innebär

---

<sup>5</sup> Punkt 6.14 Aktiv och meningsfull dag. Förfrågningsunderlag, Dagverksamhet inom Stockholms Stads valfrihetssystem 121-77/2010.

<sup>6</sup> Statens folkhälsoinstitut, Rapport 2003:60.

dock inte automatisk god handhygien, utan handskarna måste bytas kontinuerligt och mellan olika arbetsmoment<sup>7</sup>.

Inspektörerna ser det som positivt att verksamheten har omsorgsmåltider, då det är viktigt att personalen är tillgänglig för brukarna under hela måltiden, för att kunna uppmärksamma brukarnas signaler och önskemål. Omsorgsmåltider kan bidra till professionellt och socialt stöd för brukarna samt skapa en lugn måltid<sup>8</sup>.

### Dokumentation

I likhet med ledningen ser inspektörerna den sociala dokumentationen som ett utvecklingsområde. Brukarnas genomförandeplan ska vara ett stöd för personalen så att brukarna får insatser utifrån önskemål och individuella behov. I nästan samtliga genomförandeplaner som inspektörerna tog del av fanns brukarnas behov av stöd vid måltid beskriven.

Gällande den löpande dokumentationen vill inspektörerna uppmärksamma ledningen på att den ska vara väsentlig, korrekt och tillräcklig. Ledningen behöver säkerställa att verksamhetens dokumentation uppfyller gällande lagar och regelverk<sup>9</sup>. Den löpande sociala dokumentationen är ett verktyg för att synliggöra att omsorg ges i överensstämmelse med genomförandeplanen, eller om något avviker.

### Övriga iakttagelser

Vid inspektionen uppmärksammades att handdesinfektion och rengöringsmedel stod tillgängligt för brukarna på toaletter samt i de gemensamma utrymmena. Handdesinfektion och rengöringsmedel ska förvaras säkert utom räckhåll för brukarna.

Inspektörerna vill även påpeka att det är lämpligt med en separat personaltoalett. Vid inspektion använde brukare toalett avsedd för personal och personal använde toalett avsedd för brukare.

På Saras Omsorgs dagverksamhets hemsida står att verksamheten har en vårdhund. Hundar inom vård och omsorg kan ge positiva effekter för personer med demenssjukdom. Den som är ansvarig för en vård- eller omsorgsverksamhet måste dock veta vilka regelverk som gäller för att arbeta med hundar. Inspektörerna vill förtydliga

---

<sup>7</sup> Handbok för säker mat inom vård, skola och omsorg. Sveriges Kommuner och Landsting (2009).

<sup>8</sup> Måltidsmiljö inom särskilda boenden och dagverksamheter. Förslag på indikatorer. Socialstyrelsen (2014).

<sup>9</sup> Socialstyrelsens föreskrifter, SOSFS 2014:5, 11 kap. 5-6 §§ SoL.

att det är viktigt att verksamheten gör en riskanalys, vidtar förebyggande åtgärder, ser till att det finns etablerade rutiner samt ansvarar för att hunden och dess förare har adekvat utbildning för sin uppgift<sup>10</sup>.

Anki Ottenby  
Inspektör

Kristina Hagström  
Inspektör

---

<sup>10</sup> Hundar i vård och omsorg – Vägledning till gällande regelverk, Socialstyrelsen (2014).